

Fan va Ta'lim Integratsiyasi

Интеграция Науки и Образования

Integration of Science and Education

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika institutining "Fan va ta'lif integratsiyasi" ilmiy jurnalni O'zbekiston Respublikasi Prezidenti administratsiyasi huzuridagi axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan ommaviy axborot vositasi davlat ro'yxatidan №078803 raqam bilan o'tkazilgan hamda OAK ning 2024-yil 27-sentabrdagi Rayosatining №361/5 sonli qarori asosida tarix, pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy nashrlar ro'yxatiga kiritildi.

"Fan va ta'lif integratsiyasi" jurnalining tahrir hay'ati tarkibi

Bosh muharrir: Institut rektori, professor Negmatova Shaxzoda Shuxratovna

Bosh muharrir o'rinnbosari: DSc, dotsent Safarov Akbar Rahmanovich

Mas'ul: PhD, Ismoilov Alisher Sidikovich

Mas'ul kotib – filologiya fanlari nomzodi, dotsent Raximova Gulbaxor Karshibayevna

Texnik muharrir – Umurov Boboyor Baxtiyor o'g'li

01.00.00 – Fizika-matematika fanlari

Kuliyev Komil Danabayevich – fizika-matematika fanlari doktori, dotsent;

Sattorov Ermamat Norkulovich – fizika-matematika fanlari doktori, professor;

Xalxo'jayev Axmad Muyassarovich – fizika-matematika fanlari doktori, professor;

Ikromov Isroil Akramovich – fizika-matematika fanlari doktori, professor;

07.00.00 - Tarix fanlari

G'afforov Shokir Safarovich – tarix fanlari doktori, professor;

Saidov Ilxomjon Muxiddinovich – tarix fanlari doktori, professor;

G'oyibov Bobir Sobirovich – tarix fanlari doktori, professor;

Ergashov Baxtiyor Ergashovich – tarix fanlari doktori, professor;

10.00.00 – Filologiya fanlari

Mirzayev Ibodillo Kamolovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Abdiyev Murodqosim Bolbekovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Pardayev Azamat Baxromovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Boboqulov Ismoil Turkmanovich – filologiya fanlari doktori, dotsent;

Normominov Sherzod To'ychiyevich – filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent;

13.00.00 – Pedagogika fanlari

Kiyamov Nishon Sadikovich – pedagogika fanlari doktori, professor;

Shadiyev Narzikul – pedagogika fanlari doktori, professor;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Fayziyev Mirzali Asfandiyorovich – pedagogika fanlari nomzodi, dotsent;

MUNDARIJA

01.00.00 – Fizika-matematika fanlari

Ашуррова З.Р. Жураева У.Ю., Маллаева Ф. Теоремы типа Фрагмена-Линделефа для бигармонических функций заданном в трехмерном евклидовом пространстве R^3	5
---	---

07.00.00 – Tarix fanlari

Bokiyev B.U. Mustaqillik yillarida vatan tarixini o‘rganishda munosib hissa qo‘sghan olma ayollar	11
Haydarov K.D. Insoniyat tarixi – ma’naviy tarbiya tarixi	16
Isomiddinov Y.Y. Abdurauf Fitratning tarixiy-ijtimoiy va ma’rifatparvarlik qarashlarining shakllanishi omillari	22
Maxmatqulov J. Yangi O‘zbekiston sharoitida yoshlar o‘rtasida giyohvandlikka qarshi kurash tadbirlarining kuchaytirilishi	28
Normatov Sh.M. Xorazmning qadimgi davlatchiligi, shaharsozligi hamda mudofaa inshootlari tizimi taraqqiyotining o‘zaro uyg‘unligi masalalari	32
Qurbanov A. Sayyoh olimlar asarlarida Xorazm tavsifi	38
Rasulov B.G. Senator F.K. Girs hisobotlarida turkistonning yer tuzilishi masalasiidagi takliflari	42
Sharipov Sh.Z. Milliy-madaniy markazlar tinchlik va barqarorlik omili	46
Sharopova N.A. Qashqadaryo va Surxondaryo viloyatlari umumta’lim maktablarida qonunbuzarliklarning oldini olish tadbirlari	52
To‘xtabayev A. O‘zbekistonda aeroportlar faoliyati tarixi (1960-1990)	56
Vaxobov B.M. Farg‘ona vodiysi etnik jamoalarining xo‘jalik an‘analari va etnointegratsion jarayon	60
Xudoyqulov I.B. O‘zbekiston janubiy viloyatlarida sud organlari faoliyatining shakllanish tarixidan	65

10.00.00 – Filologiya fanlari

Berdiyev X.X. “Devon-u lug“otit turk” va undagi adabiy parchalar tadqiqi haqida.....	70
Мавлянова Т.Б. Художественное изображение народа и любви как отражение рая в газелях Хафиза Ширази	75

13.00.00 – Pedagogika fanlari

Choriyev D.I. O‘quv mashg‘ulot guruhi futbolchilarining himoyadagi o‘yin taktikasini rivojlantirish	79
Dusmamadova G., Abdulloyeva M. From teacher-centered to learner-centered: reducing the teacher talk for maximizing student engagement.....	86
Eshqobilova G. Boshlang‘ich matematika ta’limida uzyviylikni ta’milanish yo’llari	91
Ga‘fforov Z.M. Dars jarayonida visual vositalardan foydalanib muloqotni kuchaytirish	99
Kaxarova D.S. Bo‘lajak o‘qituvchilarni inklyuziv ta’limga tayyorlashni kompetensiyaviy yondashuv asosida rivojlantirish metodlari	105
Mardonov E.M., Jomurodova N.T. Elementar matematikani o‘qitish metodikasi fanini oliv ta’lim muassasasi talabalariga o‘rgatish metodikasi.....	111
Masharipova F.J. Bo‘lajak biolog o‘qituvchilarining cbi/stem texnologiyalari asosida o‘qish kompetensiyasini takomillashtirishda turli yondashuvlarlar	118
Muratova N.B. Bo‘lajak o‘qituvchilarda axborotlarni mustaqil izlash va tahlil qilish ko‘nikmalarini rivojlantirish texnologiyasi	125
Nosirov J.N. Bo‘lajak muhandislarni standartlashtirish va metrologik ta’minot soxasidagi	129

<i>kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish modeli.....</i>	
Nuradinov F.R. <i>Oliy ta'lim massasalari talabalarida kvalimetrik tayyorgarlikni rivojlantirish.....</i>	136
Omanqulova Sh.N., Samatova D.S. <i>Dutor cholg'usida talabalarning ijrochilik kompetensiyalarini rivojlantirish.....</i>	140
Orifjonova I.O. <i>Kolbning tajribaviy o'rghanish sikli asosida geografiya amaliy darslarini tashkil etish .....</i>	148
Panjiyev U.R. <i>Aralash ta'lim muhitini shakllantirishda bulutli texnologiyalarning imkoniyatlari .....</i>	154
Pardayev U.X., Tilyabov M.U. <i>Factors ensuring the effectiveness of cooperative learning ...</i>	158
Qironova F., Ashurova Sh. <i>Xudoyberdi To'xtaboyevning "Besh bolali yigitcha" asarida sharqona qadriyatlarning badiiy talqini .....</i>	165
Qodirova M. <i>Tarixiy-badiiy asarlar vositasida bo'lajak pedagoglarda shaxsiy sifatlarni rivojlantirishning innovatsion metodlari .....</i>	168
Rasulov U.M. <i>Talabalarning bilimini klassik test tizimlari orqali baholash tahlili .....</i>	177
Raximov Sh.N., Xaydarova Y.A. <i>O'zbek tilida onomastik birliklarning boyish usullari va ba'zi antroponomislarning matematik atamalarda ko'rinishi .....</i>	182
Raxmanova M.U. <i>Mustaqil ish jarayonida bo'lajak o'qituvchilarning kognitiv kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik takomillashtirish metodikasi .....</i>	187
Sadikov D.O. <i>Kimyo fanini raqamli texnologiyalar va zamonaviy yondashuvlar asosida o'qitish metodlari .....</i>	195
Safarov A.S. <i>Yosh futbolchilarda tezkor-kuch sifatini rivojlantirish metodikasi .....</i>	199
Samanova Sh.B. <i>The use of game-based learning to develop students' oral speech skills in english language classes.....</i>	205
Shavqihev E.R. <i>Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni tasviriy faoliyatga o'rgatish metodikasi .....</i>	209
Shodihev N., Shadiyev R. <i>Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlashda ekskursiyalarning imkoniyatlari .....</i>	215
Tilyabov M.U. <i>Funksional savodxonlik kompetensiyalari va ularni o'quvchilarda shakllantirish usullari .....</i>	222
To'g'izboyev F.U. <i>Infografika: o'qitish samaradorligini oshiruvchi zamonaviy ta'lim vosita sifatida .....</i>	233
Xaliquulov X.J., Tilyabov M.U. <i>The impact of the introduction of international assessment programs on the quality of education .....</i>	240
Xamroyeva F.A. <i>Finlandiya tajribasi asosida open universitetlarni tashkil etish va unda o'qituvchilar malakasini oshirish tizimi .....</i>	246
Xoliqulov F.T. <i>Ta'lim tizimida matematika fanini o'qitishda zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish .....</i>	250
Джураева Р.А., Атавуллаева Ш.Ш., Тробов Х.Т., Турсунова Г.Х. <i>Метод оптической микрометрии и его возможности .....</i>	254
Нематжонова Ю.У., Шукрова Ш.М. <i>Развитие культуры обучения у будущих учителей через использование 4к-модели .....</i>	259
Элмурадова С.Х., Рахимова Д.А. <i>Социальная адаптация младших школьников в условиях инклюзивного обучения.....</i>	267